

На денот на манастирот, на Свети Пантелејмон, на 9 август, се собираат илјадници луѓе од повеќе општини од овој регион. Покрај со богослужба, вечерта е исполнета со многу свирки и ора. Но, во Кочанско се верува дека младите, кои се пред мажење или женење, ако таа вечер преспијат во комплексот "Свети Пантелејмон", ќе имаат среќа таа година да го пронајдат својот животен сопатник.

■ Пишува: Венцо ДОНЕВ

Во подножјето на туристичкиот центар "Пониква" на Осоговските Планини се наоѓа селото Пантелеј, од каде што се пружа убав поглед на Кочанската котлина, а до селото се наоѓа прекрасниот манастир "Свети Пантелејмон". Манастирот е сместен на убав и просторна висорамнина, заграден и зафаќа голема површина. На овој простор се изградени убави конаци и апартман за одмор на владиката на Брегалничката епархија. За тоа најзаслужен е поглаварот на Македонската православна црква г.г. Стефан. Тој, како раководител на Брегалничката епархија, на 9 август 1991 година го постави камен-темелникот на конакот, кој денес е убав и репрезентативен објект.

На кочанчани и на жителите од соседните општини комплексот на манастирот "Св. Пантелејмон" им е едно од најомилените излетнички места. Од манастирот се гледа градот Злетово, до каде што може да се стигне по црн пат, преку селото Рајчани. Историското село Рајчани се наоѓа западно од манастирот и е во непосредна близина. Во ова село во 1905 година во битка со османлискиот аскер загинал Никола Карев, претседателот на Крушевската република.

Внатрешноста на манастирот е покриена со прекрасни фрески. Покрај фреските, тогашните копаничари се потрудиле да направат многу убави резби, украсени со драгоцени камења. Во близина на манастирот има вода, за

"СВЕТИ ПАНТЕЛЕЈМО НА МОМИТЕ И ЕРГЕН

која се верува дека е лековита, за што има преданија од XIX век. Конаците, кои се на север од манастирот, пружаат убав глетка кон него и кон Кочанската котлина. За сите оние кои дошле да поминат пријатен викенд на ова место на располагање им се кујната на конакот, а можат и да преспијат во неговите одаи. Кога ќе го пробате сирењето направено од луѓето кои се грижат за манастирот и неговиот добиток, добивате впечаток дека сте ја проголтале целата убавина и благодетите кои ги даваат Осоговските Планини, а изворската вода ќе ви го раскваси грлото и ќе ве освежи како ниту еден друг напиток.

На денот на манастирот, на Свети Пантелејмон, на 9 август, се собираат илјадници луѓе од повеќе општини од овој регион. Покрај богослужбата, вечерта е исполнета со многу свирки и ора. Но, во Кочанско се верува дека младите, кои се пред мажење или женење, ако таа вечер преспијат во комплексот "Свети Пантелејмон", ќе имаат среќа таа година да го пронајдат својот животен сопатник.

Како туристичка атракција "Св. Пантелејмон" сè уште не е искористен така како што треба. Овој регион има многу можности за развивање туризам, бидејќи треба да се размислува за поврзување со селото Бања, каде што се на-

оѓа термалната бања. Ако на ова се додаде дека во непосредна близина се ски-центарот Пониква, селото Рајчани, а од другата страна на ридот е Лесновскиот манастир, заслужува да се размислува за подобра туристичка понуда и пропаганда на овие природни убавини.

НЕЈТАНА ПРОГЛЕДАЛА

Манастирот "Св. Пантелејмон" има своја историја и преданија.

Во 1864 година во соседното село Нивичани била изградена црквата "Св. Тројца". Не поминало долго време и селото Пантелеј добило светол Господов храм. Во 1872 година била изградена црквата "Успение на Пресвета Богородица", а во 1885 година и убавиот манастир "Св. Пантелејмон".

Во преданието од 1933 година одредени настани се испомешани и прилагодени на одредени потреби и случувања. Во преданието се зборува за момата Нејтана Дамева од селото Нантеген, на која на сон ѝ се јавила една светија, која и кажала да појде на местото (каде што денес се наоѓа манастирот - н. з.), да копа и ќе најде вода. Утрото Нејтана сонот му го кажала на

ИКОНОСТАСНО БОГАТСТВО

татко и, но тој не ѝ поверувал, бидејќи според него, не постоел таков манастир на тоа место. Манастир постоел, но тој бил погоре од "Нарамни Камен", еден час подалеку од спомнатото сонувано место. Но, откако светијата повторно ѝ се јавила на сон, ја принудила да оди и да копа на посоченото место.

Натаму преданието не ни кажува како дошла до селото Пантелеј, туку вели дека од селото Пантелеј до бараното

место имало околу пет минути пат. Тоа растојание момата сама го минала, без да ја води некој. Кога пристигнала до местото, почнала да копа и веднаш ја пронашла водата, се замила и во моментот почувствувала подобрување, почнала да прогледува. Нејзината радост била многу голема. Од водата однела во селото и откако многу болни се замиле веднаш оздравеле. За ова веднаш се слушнало меѓу народот и во потрага по

верат вистината во сонот, дошле кај лековитата вода, кај момата и ја прашале што ѝ се сопило. По добивањето на одговорот со кој се потврдиле настаните во сонот, тие одлучиле да останат да живеат покрај лековитата вода.

ФЕРМАН ЗА ГРАДБА

По кратко време калуѓерите почнале да бараат ферман од османлиските власти за

на Харалампија, првиот игумен на манастирот.

Таа е со димензии 8 x 4,5 метри и претставува еднокорабна црква, градена од делкан камен. Со композициите во внатрешноста илустративно е претставен ставот на официјалната црква против бајчките и суеверието поврзано со него. Сè тоа е бојадисано и зографисано од самоковецот, зографот Захариј Димитриев, кој во 1873 година го изработил иконостасот од кој денес се зачувани околу 23 икони.

По повеќемесечно престојување во Србија, како помош од оваа православна држава, кон крајот на 1872 или почетокот на 1873 година Харалампије се вратил во манастирот "Св. Пантелејмон" со камбана, која и до ден денес ги разлива своите црковномелодични звуци.

По враќањето од Србија, игуменот Харалампије се оддал на довршување на манастирската црква. Но, не успеал да дочека манастирот да биде завршен, починал во 1875 година кога сидовите биле изсидани до височина на прозорците.

По десетгодишното управување на игуменот Мартириј, во 1885 година била изградена манастирската црква, со што се привршувале активностите околу комплетирањето на калуѓерско-монашкиот дом. Од текстот испишан над западната врата во манастирот, спореден со оној во црквата "Успение на Пресвета Богородица", се гледа дека единствено игуменот Мартириј учествувал во изградбата на двете цркви. Останатите монаси не ја дочекале изградбата на големата црква "Свети Пантелејмон". Во 1888 година тоа му го препуштил на новопечениот зограф Димитар Андонов-Папрадишки. Живописот во 1888 година во голем дел Папрадишки го изработил сам, но во еден дел тоа го сторил заедно со тајфата на Петар Николов. Останатиот дел од живописот Папрадишки го работел во неколку наврати, при што биле опфатени најглавните делови од црквата.

Н" ИМ НОСИ СРЕЌА

ИТЕ

МАНСТИРСКИОТ МИР ЗА ЗДРАВЈЕ И СРЕЌА

изградба на црква, но Османлиите не дозволувале да се гради христијански храм. По некое време во Кочани се разболел некој богат Турчин. Барал секаде лек за својата болест, но не успеал да најде. По извесен период на сон му се јавила една светија, која му кажала да појде во селото Пантелеј и од тамошната лековита вода ќе пронашол лек за својата неизлечива болест. Турчинот поверувал во сонот и решил да оди за да се замие од сонуваниот "скапоцен" лек. Тој се излекувал и затоа се заложил и помогнал за обезбедување ферман за изградба на црква. За добивање на ферманот многу помогнал и некој Ерменец од Кочани.

Откако селаните увиделе дека немале средства и дека изградбата на големата црква ќе потраела подолго време, а потребата за верски, молитвен дом била од нужност за луѓето кои доаѓале на поклонение, затоа во близина на почнатата црква решиле да изградат помала. Но, и за оваа црква немало доволно средства. Сепак, на некој начин се нашле браќата Атанас и Георгија Цветкови од селото Грдовци и Григорија и неговите браќа Јованови од селото Прибачево, кои со свои средства помогнале да се изгради малата црква посветена на "Успение на Пресвета Богородица". Црквата била изградена во 1872 година, во време

добрината и здравје луѓето почнале да доаѓаат и да се лекуваат со лековитата вода.

Тоа што го сонила Нејтана Дамева го сониле и двајца калуѓери од манастирот во Лесново. Едниот се викал Кирил родум од Кочани, а другиот Харалампија. За да ја про-

КАМБАНАРИЈАТА И ДЕНЕС СЕ УШТЕ ЧУКА